

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la **biroul administrației**, (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

Intâmplările mai însemnate:

În politica din lăuntru săptămâna aceasta s'a făcut liniște. În Viena s'a întrunit Mercuri delegația ungară și dieta din Budapesta nu ține ședințe, câtă vreme e întrunită delegația ungară.

*

La începutul săptămânei se credea, că e în izbucnire războiul între Rusia și Japonia. Știrile au fost însă prea pripite. Se vede totuși că va fi pace. Rusia a făcut concesii Japoniei.

*

Despre toate aceste iubiri nostri cetitori află descrieri în foaie.

— — —

Despre școală și viața noastră

Disertația, a cărei publicare o începem azi a fost rostită în 6/19 Ianuarie c. în Mediaș, cu prilejul unei producții școlare, ținute în școala gr.-cat. rom. Fiind plină de învățături și povești prețioase, o dăm la acest loc al foii noastre.

Este chiar anul împlinit de când dela acest loc mi-am ținut de datorință sfântă să vă povestesc în scurte cuvinte însemnătatea școlii. Și-am zis atunci c'am așa: Omul fără de învățatură e orb — deși are ochi, e orb sufletește. »Un om fără învățatură e ca soldatul fără sabie, ca țarina fără ploaie, ca un car fără roate și ca un scriitor fără condei«. »Comoară de aur este învățatură și mărgăritar de preț mare«. Omul fără carte sau fără învățatură nu cunoaște nici datorințele sale, față de sine, față de de-aproapele, față de Dumnezeu și nu-și cunoaște nici chiar drepturile sale.

Știința e totodată și podoaba omului. »Nimic alta nu împodobește viața omului ca știința, nimic nu o întărește ca învățatură«. Marele dascăl al poporului Anton Pann în »Povestea vorbeii« astfel ne caracterizează pe omul cu carte: »Câți știu carte și cetesc, cu patru ochi se numesc«.

Scopul nostru este fericirea adevărată, la care putem ajunge numai prin cultura intelectuală și morală.

Omul fără religie și morală nu plătește nimic, că ce îi folosește averea, sănătatea, ba chiar și învățatură dacă faptele lui sânt rele? »Știința fără virtute mai mult strică decât folosește«. Un om lipsit de moralitate și religiozitate, e un nefericit în lumea aceasta, el e pus pe o treaptă cu dobitoacele — ear' în cealaltă va fi osândit pe veci. Așa dară e lucru vădit, că școala lucră la perfecționarea omului, ea se nisuieste, ca prin instrucțiunea ce o dă copilului, acesta la timpul său se devină fericit.

Avem în grădină un pădureț tinăr. Ca acesta să aducă fructe bune, îl altoim, săpăm locul în jurul lui, ca să estirpăm mărăcinii, îi punem gunoiu, ca astfel să aibă un nutreț mai bogat; îl curățim de mușchi și de ramurile de prisos și uscate. Toate le facem, ca cu timpul să avem un pom sănătos, care să ne aducă fructe îmbelșugate și gustoase. — Sau ca să aduc o altă pildă:

Avem un vițel. Oare acestuia nu-i dăm cea mai mare îngrijire, îi dăm nutreț îndestulitor, îi facem curățenie și ne grijim de aer proaspăt? Il grijim,

ca astfel să se desvoalte cât mai bine și cu timpul să devină o vită frumoasă, — o vită de preț?

Acum dacă pentru un pom și pentru o vită facem toate celea de lipsă, pentru ca să se desvoalte cât mai bine; oare pentru un om, care e după chipul și asemănarea lui Dumnezeu se nu facem totul, ca să fie întru toate statului său, și astfel să poată ajunge cât mai ușor la destinațiunea sa?!

Cultura omului însă după-cum s'a arătat să face prin — școală — pentru care totul trebuie să jertfim și să facem. Școala învață pe om să scrie, să cetească, să socotească, să cunoască pe Dumnezeu, — creatorul cerului și al pământului. Și acestea sânt tot atâtea lucruri însemnate, care parte îi procură fericirea pe pământ, parte îi asigură fericirea cea vecinică. Fără de acestea a duce o adevărată viață nu se poate. Ca să se vadă cât de rău e a nu avea învățatură, mă rog să ascultați o istorioară:

Un biet om sărac primi odată prin postă o epistolă. Să uită la ea și pe față și pe dos, și suspinând zise în sine: »Doamne ce rău e că părinții mei nu m'au dat și pe mine la școală! Poate, că aceasta va fi dela fratele meu din depărtare și cine știe ce va fi scris în ea«. Să o dea unui străin să o cetească îi venea omului greu. În fine n'avu încătrău, trebui vrând, nevrând, dacă voia să știe ce spune cartea, să meargă la vre-unul cu patru ochi. Mergând pe drum să întâlnească cu un negustor străin de neam și lege, și-l rugă să-i spună ce-i spune cartea, că negreșit e dela fratele său.

FOITA.

Din viața lui Aron Boca Velchereanul.

(Urmare și fine).

Mai încolo Aron Boca Velchereanul în ori ce funcțiuni a fost, totdeauna a avut o purtare atât de corectă și onestă, de totdeauna a câștigat plăcerea și bunăvoința poporului, pentru-că dinsul avea în vedere totdeauna, că nici omul de stare mai de jos să nu simtă ceva neplăcere, fără toți să fie mulțumiți, în pace și liniștiți. Mai încolo Aron Boca Velchereanul din ori ce oficiu când abzicea, oamenii ziceau »știe Dumnezeu când vom mai avea om ca Aron în aceasta slujbă«. Și pentru-ce s'a purtat totdeauna Aron Boca Velchereanul față de poporul sătean, cu atâta bunăvoință? Pentru-că poporul sătean i a fost drag ca sufletul, și ca pe poporul sătean să-l poată ajuta și mai mult, a scris și tipărit mai multe cârticele, menite și întocmite așa, ca să fie

plăcute, atrăgătoare și binevenite, pentru oamenii din popor cu carte mai puțină, și să placă la omul de ori-ce etate, că plăcându-le să le cetească adese-ori, și cu încetul să se dedee cu cetitul și cu dorul de-a ceti, căci după aceea, cetind mai multe cărți de cuprins deosebit să și câștige știință și cultură, și să înainteze.

Din cărțile scrise și tipărite de Aron Boca Velchereanul amintim aci:

a) Cărți de cuprins religios și moral.

1. »Lăcrimi funebrele« sau »Versuri la înmormântări«, Sibiu 1884.

2. »Lira Sionului« sau »Cântarea sârbătorilor«, Gherla 1894.

3. »Omul și lumea«, versuri generale la înmormântări, Gherla 1893.

b) Cărți instructive.

4. »Sfaturi de aur« sau »Calea către fericire«, Gherla 1894.

5. »Floxera Omeșimeii« sau »Vinarsul«, Gherla 1895.

6. »Albina și leneșul« sau »Icoana diligenței și a lenei« Gherla 1897.

7. »Reguli și sfaturi pentru prunci din școlile sătene«, Gherla 1897.

8. »Medicul fără arginți« sau »Indrumări pentru grija sănătății«, Gherla 1897.

9. »Povestea pascului« sau »Abateri dela credință deșartă«, Gherla 1896.

10. »Țiganul și magnatul« sau »Abateri dela vrajă și farmece«, Gherla 1895.

11. »Poveștile lui Esop« sau »Indrumări folositoare«, Gherla 1899.

c) Cărți pentru glume și petrecere.

12. »Zina Câmpiei«, Gherla 1899.

13. »Doinele și jocul Țiganilor«, Brașov 1892.

14. »Dialogul sau vorbirea Țiganului cu Sf. Petru la poarta raiului«, Gherla 1893.

15. »Țiganul la mănăstire« Gherla 1895.

16. »Țiganul în raiu«, Gherla 1895.

17. »Impărăția Țiganilor pe vârful unui plop«, Gherla 1899.

A scris și tipărit Aron Boca Velchereanul

Străinul luă epistola, o ceti și apoi îi zise: »Omule, scrisoarea aceasta nu e dela fratele tău, ci dela dirigătorul unui oraș din Basarabia. E drept, că în scrisoare se face amintire despre fratele tău, — se zice, ... se zice: ... că e mort și că a rămas după el puțină avere, ... 100 floreni, și acum cred, că știi pentru-ce 'ți-a venit scrisoarea asta: se te duci să 'ți iai banii.

Galbin și tremurând începă a plânge bietul om, și nu mai pută vorbi nimic. În fine se reculese, își șterse ochii și reflectă: »Sunt om sărac, și 'mi-ar prinde bine banii, dar' se mă duc în așa depărtare 'mi-e peste puțință? Negustorul zimbă puțin și apoi îi zise: »Eată eu sunt gata de plecare în afacerile mele, tocmai în Basarabia, și dacă 'mi-ai da mie jumătate din suta de floreni, 'ți-ași ridica eu banii«. »Așa se fie!« — răspunse eredele, — îți mulțămesc de bunăvoință, și după ce îmi voiu primi banii și mai mult«.

Bietului om 'i-se pără, că a cerut puțin, dar' s'ermanul a fost îndoit înșelat, căci negustorul se duse în afacerile sale în Basarabia și astfel pută se ceară mai puțin, și în epistolă era scris: »Ioan Costin născut în Grădiște în Transilvania, a repausat în Hotin, în Basarabia, și a testat fratelui său Niculae, care trăiește în locul nașterii, 500 de galbini«.

Cu imputernicirea ce 'i-o dete moștenitorul de-a scoate toți banii rămași după fratele său Ioan — negustorul scoase cei 500 galbini și la reintorcere îi dete bietului om lipsit de minte 50 fl. în bani de hârtie.

Din istorioara aceasta vedem. cât de rău e de omul fără învățătură, fără școală. Bine a zis metropolitul Antim Ivireanul: »Nu e sărac cel-ce n'are fată și mamă, ci cel-ce n'are învățătură«. Și cu toate acestea ne luptăm cu sărăcia ca peștele în apă. Eată deci, onorată adunare, ce m'a îndemnat de astă-dată să viu în fața domniavoastră și să vă vorbesc.

Nu de mult m'am întelnit cu un fost învățător al meu, care astfel vorbi despre vremile de acum: »vremuri grele, oameni ușuratici«. M'am gândit mult asupra ziselor acestora și cu durere

trebuie să recunosc, că învățătorul meu are tot dreptul.

Mersul vremilor e greu, pune la probă mintea, puterea omului și când privim la mulțimea oamenilor, cari se plâng și biastemă nenorocirea lor, trebuie să zicem, că oamenii sunt ușuratici.

(Va urma).

Isidor Dop.

Procesul de presă al „Libertății“, pentru articolul »A murit Matia și cu el dreptatea«, scris de dl Ioan Moța s'a ținut la juriul din Cluj Miercuri, în 3 l. c. Dl Moța a fost osândit de nou la 1 an temniță 1000 cor. pedeapsă în bani.

In procesul de agitație, al deputatului slovac Veselovski, pertractat săptămâna trecută în Neutra, acuzatul a fost achitat, din cauză, că nu s'a putut dovedi că a agitat împotriva patriei și a națiunii maghiare, cum a fost acuzat.

La situație. Pe terenul politic domnește liniște de câteva zile. În nrul trecut am făcut amintire de propunerea deputatului Șmiolovski în dietă, care a cerut ca dieta să aleagă o comisie din toate partidele și aceasta să facă un plan de împăcare. Propunerea a ajuns la rînd pe la sfîrșitul săptămînei trecute, dar după o scurtă desbatere a fost respinsă. Dieta 'si-a întrerupt Sâmbătă ședințele și nu se va întruni decât peste vre-o trei săptămîni. Căusa este, că în acest timp își ține ședințele în Viena delegația ungară pentru desbaterile comune ale împărăției.

Delegații au ținut prima ședință Mercuri săptămîna aceasta.

Pact între Unguri și Sași. Foaia »Bud Hurl« e informată, că între Ungurii și Sașii din Brașov s'a făcut o înțelegere de felul, ca din cele patru mandate de deputat dietal din comitatul Brașovului, Sașii să lase unul Maghiarilor, anume cel din cercul Herman.

În înțelesul acestui pact deputatul Lurtz va abzițe de mandatul seu din cercul Herman și va candida în cercul prim al Brașovului, ear' în cercul Herman va fi ales, cu program guvernamental Rombauer Emil, care la alegerile trecute rămăsese în minoritate față cu Lurtz, ori apoi avocatul Zakariás din Brașov.

cărțile aci mai sus pomenite, cari 'l-au costat muncă și spese, însă cu atâta dînsul tot nu a fost îndestulit, pentru-că el știa bine, că poporul e apăsăat cu multe dări, greutăți neajunse, datorit etc. și duce multă lipsă de bani, așa cu greu se va pută folosi de cărțile sale cumpărate pe bani, și că mai lesne se se poată folosi de ele, Aron Boca Velchereanul se decise a le împărți gratis între iubitul său popor. Așa ori-cine a cerut cărți 'i a dat bucuros și ca se se facă o împărțire mai mare de cărți între poporul sătean, a trimis pe spesele sale prin postă ori expres cărți în tracturi protopești, cari s'au împărțit între pruncii din școalele sătene ca premiu cu ocaziunea esamenelor. Sumele cărților date în număr mai mare s'au publicat în »Foaia Poporului«, ear' cărțile date ori-cui în număr mai mic, nu s'au luat în considerare. Cărțile date gratis, până acum poporului românesc de Aron Boca Velchereanul în număr mai mare, au ajuns suma de 4000 cărți după-cum se va vedea aci mai os și anumit:

1 În »Foaia Poporului« nr. 26 anul 1898 pagina 304, sînt publicate 3000 cărți.

2. În 1899 în tractul Pogacelei s'au împărțit cu ocaziunea esamenului de vară 200 cărți.

3 În 1901 în tractul Pogacelei s'a împărțit 200 cărți

4 În 1901 pentru școlarii din Deva s'au trimis 100 cărți.

5. În 1900 s'au trimis dlui Teodor A Bogdan, învățător în Bistrița, spre a se depune la Bibliotecii de-ale meseriașilor și reuniunilor școlare în jur 210 cărți.

6. În 1903 s'au trimes la Reuniunea »Vulturul« a Românilor din America, 250 cărți, toate pe spesele sale.

7 În Decembrie a. c. s'au depus la școala din Velcheriu cărți pentru premiarea pruncilor în 1904 vr'o 4).

Suma tuturor cărților date până aci gratis poporului românesc de Aron Boca Velchereanul este 4000 cărți.

Aron Boca Velchereanul cu tot zelul, activitatea și diligența ce a dezvoltat până

Pentru abonați. Rugăm pe st. nostri abonați, ca atât la înnoirea abonamentului, cât și la reclame etc. să binevoiască a ne serie totdeauna numărul de pe fașia cu adresă.

DIN LUME.

Rusia și Japonia.

Știrile, ce le primeau foile, și mai cu seamă foile engleze, la începutul acestei săptămîni, erau foarte rășboinice. După aceste știri, se părea, că rășboiul va izbucni negreșit. Se spunea între altele, că Japonia mobilizează 450 mii de soldați, ear' o telegramă vestea, că o naie iaponeză de rășboiu a pușcat asupra unui vapor rusc. Astfel se credea, că aceasta înseamnă începutul rășboiului.

Știrile aceste însă au fost esagerate. De fapt tot mai mult iasă la iveală nisuița de a susține pacea.

Cele mai noue știri vestesc că Rusia în ultima notă adresată Japoniei face acesteia mari îngăduieli, anume: Rusia recunoaște preponderanța Japoniei în Coreea; apoi recunoaște suveranitatea (domnia) Chinei asupra Mangiuriei; nu consideră de cauză pentru rășboiu ocuparea Coreei de către Japonezi etc.

Să crede că pe aceasta basă se va pută stabili o bună înțelegere între cele două state.

Răscoala Hererilor.

Răscoala Hererilor continuă. Știrile despre răscoală sînt puține, dar' din ele se vede că între răsculați și trupele germane au fost mai multe ciocniri sângeroase. La seminița răsculată a Hererilor s'au alăturat și alte seminiții, dar' de altă parte știrile mai noue vestesc, că seminiția Bondelsvardsilor și Hotentotii, cari locuiesc pe malurile rîului Oranje s'au prădat în în 28 Ian. c. Asemenea se așteaptă predarea răsculaților din Munții Caras.

În 3 Febr. a sosit în Svakopmund prima trupă de ajutorare, trimisă din Germania. În 30 Ian. a plecat din Hamburg la Africa o altă trupă ajutătoare de 200 de oameni.

Știri mărunte.

Ministerul sêrbesc a abzis. Să crede, că tot Gruici va forma noul minister.

Guvernul Greciei e hotărît a reorganisa armata. Aceasta a declarat-o în cameră prim-ministrul Teotokis. Spre acest scop se va vota un buget mai mare pentru armată.

Șeful gendarmeriei macedonene, generalul De Georgis se află în Constantinopol, de unde va pleca la postul său în Macedonia.

aci, nu a fost îndestulit, ci a mai scris și pregătit manuscrise spre a se tipări și împărți eară între popor. Când vor fi favorabile împrejurările în privința speselor de tipar, următoarele:

1. »Nestatornicia lîmească«.
2. »Gratulări deosebite«.
3. »Doruri, lacrimi și suspine, poesii deosebite«.
4. »Flori și floricele de pe Câmpie, poesii deosebite«.
5. »George Șincăi în ora morții«.
6. »Din trecutul Românilor« (colinde istorice).
7. »Cântarea României la 1877/78«.
8. »Povești instructive sfătuitoare« sau »Combaterea datinelor rele, pentru pruncii școlari«.
9. »Alexandria« prelucrată în versuri.
10. »Vieța lui Til Buhog Linda« pusă în versuri.
11. »Vieța și fabulele lui Esop« prelucrate în versuri.

Dela Români din America.

Cătră frații din patrie!

Pittsburgh-Pa, 10 Ianuarie 1904.

Reuniunea rom. »Vulturul« a ținut la 10 Ianuarie întrunire semianuală, de încheierea socotelilor și alegere de conducători.

Trei pătrare din anul trecut au fost pentru reuniune și Români de aici o stare de înflorire; toate au mers binișor. Români și-au îmbunătățit în câțva starea, ear' reuniunea pe lângă toate cheltuelile avute, ca chirie de local, transport de cărți pentru bibliotecă dela Sibiu și Brașov, costul abonamentelor a șase ziare săptămânale pe anii 1903 și 1904, cocarde naționale trimise la 11 membri de onoare ai reuniunii noastre și alte cheltueli mai mărunte, cu toate aste spese, s'a încheiat anul 1903 cu un fond de 103 dolari depuși la bancă în numele reuniunii. Ultimul pătrar al anului trecut a fost plin de greutate. O mare parte din fabrici s'au închis pe timp nehotărît, ear' multe au redus numărul lucrătorilor, lăsând o parte și din Români nostri fără de lucru. Aceasta nu a fost numai în orașul nostru, ci în întreaga America. Din 74 membri cari au fost înscrși în decursul anului, 20 s'au reîntors în patrie, ear' vre-o 10 au plecat în alte orașe din lipsă de lucru. În timpul de față mulți oameni perd timpul în zadar, mâncând de-a gata ce au câștigat în alte timpuri cu muncă grea, sau intră în datorii pe la cunoscuți. Cu începerea anului nou a început a se mai deschide lucru în unele părți, dar' încă nu în mod îndestulitor. Ziarele americane vestesc, că în curând se vor porni lucrurile ear' cum a fost în trecut: în acest cas greutățile și necasurile vor mai dispărea, luând loc bucuria și speranța. Biblioteca noastră numără acum 470 cărți de diferit cuprins. Din România primim gratuit revistele: »Jurnalul societății centrale agricole«, »Câmpul«, »Albina« și »Sămănătorul«. Primească stimații sprijinitori mulțumirile noastre sincere. Pentru aceste ne găsim datori a mulțumi în primul rând dlui Dr. George Maior, profesor în București, care ne-a fost un cald sprijinitor dela început.

Conducători pe anul viitor au fost aleși: Ilie Martin, preș.; Silviu Nicoară, v.-preș.; Stefan Nierghes, cassar; Vasile Muntean, secretar; Dum. V. Grapa, Gligor Bartuș, Ioan Lazar, Dum. Iridon, bibliotecari; Ioan O. Varga, Gavril Mihail, Nicolae Muntean, Vasile Vlăduțiu, membrii în comitet. V-1.

12. »Jocul soldaților români după capitularea Plevnei cu strigările sale istorice«.
13. »Doinele soldatului român«.
14. »Țeara norocului« tractat umoristic-mitologic pentru petrecere.
15. »Bêțul lui D zeu și femeia gutatică« glume și petrecere.
16. »Doinele și jeliuirea oamenilor beu-iori« instrucțiune și petrecere.
17. »Marele tîrg de țeară« petrecere.
18. »Biblia țigănească« petrecere.
19. »Cartea jocului din sat« cu cele mai minunate strigări.
20. »Minunatele întâmplări ale Țiganului cătră raiu«.

Și acum iubite cetitorule, vezi că am avut drept când am început cu cuvintele, că: »sunt oameni cari asemenea viorelelor stau ascunși, însă la adierea unui raz de soare, dau miros desfătător împrejurimii.

Aron Boca Velchereanu a răspândit mirosul în cântecele sale — în scrierile sale — cari au menirea a destepa pofta de cetit la poporul nostru și a-l desfăta. A avut un

Andreiu Bârseanu.

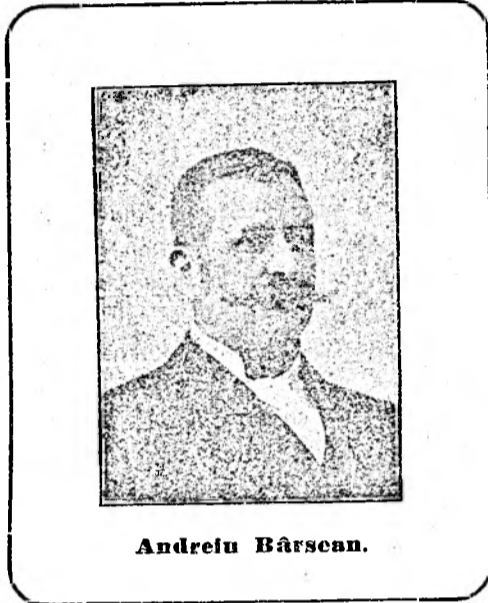
— Vezi ilustrația. —

Ilustrația de azi ne înfățișează pe un vrednic bărbat de școală și scriitor, pe profesorul Andreiu Bârseanu de la școalele cele mari din orașul Brașov.

A Bârseanu s'a născut la 1858, în Dêrste (l. Brașov) și știința de carte și-a câștigat-o în Brașov, și apoi la școalele înalte din Viena și München.

După-ce și-a sfinșit studiile, a fost numit de profesor la școalele din Brașov, unde muncește și azi cu zel neobosit.

Dar' în afară de școală, profesorul Bârseanu este un vrednic muncitor și pe terenul literar. A adunat și publicat între altele în o carte voluminoasă »Doine și stri-

Andreiu Bârseanu.

gături din Ardeal«, în colaborare cu profesorul ceh Dr. I. U. Jarnik, scriere premiată de Academia română, apoi alte scrieri populare, cum sînt »Cincizeci de colinde«, »Din traista lui Moș Stoica« etc., și poesii, publicate în diferite foi. O scriere însemnată a lui Bârseanu este »Istoricul școalelor din Brașov«, lucrată și publicată la însărcinarea direcțiunii școalelor.

Pentru meritele literare ale sale A. Bârseanu a fost decorat zilele aceste din partea ministerului României cu medalia Benemerenti (vrednicia muncii) clasa I. Din acest prilej dăm portretul vrednicului profesor.

gând și un dor acest brav bărbat de-a da neamului învățătură și petrecere. A jertfit cu drag avere și vreme numai să și ajungă scopul.

Iubiți l Români — căci e al nostru. Nu-i stejar care să stăpânească plaiuri cu măreția sa, dar e o floare dragă — modestă răsărită în un ogor înțelenit în frumoasa Câmpie a Ardealului. Suflet îmbetat de dorul de mărire a unui neam — pe care-l iubește până la adorare — a neamului nostru românesc.

G. S.

Vremea.

În partea răsăriteană a Europei vremea a fost zilele acestea rece și uscată ear' în apus și mează zi a fost moale și cam umedă.

La noi domnește o temperatură stîmpărată, în multe părți cu umezeală. În părțile de mează-zi a fost și ninsoare cu vifor.

Profeție: În temperatură nu se vor face schimbări însemnate; ici coala, mai cu seamă în apus, va fi umezeală.

Serate de-ale meseriașilor români.

Cu ziua de 28 Ianuarie n. c. »Reuniunea sodaliilor români din Sibiu, și-a început noul ciclu de ședințe literare. Cum la această dată s'a ținut prima ședință din a. c., presidentul *Tordăștanu* punând la inima tuturor cauza Reuniunii, îi indeamnă pe toți și pe toate la întetită muncă și în noul an. Tre-cînd în revistă evenimentele mai de căpetenie, petrecute în sêrbătorile Nașterii Domnului și în ale Anului-Nou, arată rezultatul obținut de despărțemîntul femeiesc întregitor al Reuniunii, în cauza adunării de daruri, împărțite între sêraci în ajunul Crăciunului; ne numinează pe diferiții dăruitori și se oprește la noul act de recunoștință, ce i-l-au adus de data aceasta membrii mai în vîrstă ai Reuniunii, măiestrii cu ateliere proprii, în seara Anului-Nou. Vorba este de »Scaunul de onoare«, lucrat de dibaciul măestru măsar dl Emil Petruș și decorat cu perini de catifea, confecționate cu mult gust, de vechiul și nu mai puțin dibaciul nostru tapesier, dl Nicolae Marcu, din mînilor căruia ies lucrări din această breaslă, mobile de salon, madrasuri etc., pentru cele mai sus puse familii din toate naționalitățile. Acest scaun, predat presidentului cu mare solemnitate și în ființă de față a unui mare număr de meseriași și a soțiilor lor, cum el în Reuniune se păstrează, servește ca dovadă vie pentru numeroșii vizitatori ai Reuniunii pe de o parte despre hărnicia și destoinicia meseriașului nostru, ear' de alta despre feliul cum meseriașul nostru cu recunoștință știe să fie față de binefăcătorul seu. Presidentul privește atât în acest nou dar', cât și în albumul cu iscăliturile tuturor membrilor meseriași, ce i-s'au dăruit la onomastica sa, nu atât cinstirea sa, cât cinstirea meseriașului conștiu de chemarea sa, și privește în aceste mai pe sus de toate întărirea legăturilor, ce trebuie să domnească între toți membrii Reuniunii, fie ei măiestri, fie calfe. Unul dintre rezultatele binefăcătoare a întrunirii măiestrilor din privilegiul predării scaunului, e și hotărîrea tare luată de măiestri de-a se aduna cu toții (cam 100 la număr) în fiecare Luni seara din săptămână în localitățile Reuniunii, unde se se sfătuesc asupra numeroaselor afaceri, ce trebuie să-i preocupe. Meseriașii adunați în Lunea trecută au decretat și o modestă pedeapsă de 20 bani pentru cei cari ar absentă fără cauză binecuvîntată dela adunările de Lunea.

Reuniunea de aci înainte loc de întălnire este pentru sodali, cari se adună zilnic în orele libere, pentru măiestri, cari se adună în celelalte zile după plăcere, ear' Lunea în mod obligator, pentru membrii corului (doamne și domni) și pentru femeile noastre, membrii ai despărțemîntului femeiesc și nu mai restă decât alcătuirea mesei învățăceilor, ca astfel cunoștința să putem face cu tot, ce aproape se găsește de meseriașul nostru.

Masa învățăceilor ar fi una din cele mai folositoare creațiuni ale reuniunii.

Din sumarele ședințelor administrative, cetite de harnicul notar, dl I. Apolzan, aflat-am cum Reuniunea noastră, asemenea reuniunii române de înmormântare, cu vrednicie și-a împlinit datorința față de adevăratul nostru mucenic, de pie memorie Andreiu Balteș, memoria căruia în veci neuitată va rămănea pentru noi toți, dat fiind, că el ca mucenic a trăit și ca mucenic a murit.

Programul seratei a fost cât se poate de variat, interesant și instructiv din toate punctele de vedere. El a fost următorul:

Sodalul pantofar, Nicodim Rusu ne-a predat poezia »Domnița și păstorul« de Ioan A. Lăpădat, ca întotdeauna cu pricepere; sodalul pantofar Vasile Dimitriu, a plăcut predând poezia »Unui dușman« de Vlahuță; notarul I. Apolzan a cetit la înțeles instructiva lucrare a lui I. G. »Meseriile și negoțul« (publ. în »Foaia Poporului«); membrul ajutător, dl G. de Algya a cetit mai multe poezii improvizate de d-sa; mica școlărită a dlui Candid Popa, Elisabeta Nicola, a fost nu se poate mai drăguță în predarea poeziei »Limba mea«; sodalul măsar Laurențiu Boldor, cu vervă și cu mult sentiment ne-a declamat »Sentinela română« de Alexandri; Nicodim Rusu, ne-a umplut de veselie cu anecdota »Ce vânt mănca' aș ochii«, după care a urmat cetirea prin dl Demetriu Axente, cu leg. de litere, a foitei »Andreiu Balteș«, scrise și publicate de dl Dr. Valeriu Braniște în ziarul »Drapelul«. Cum dl Braniște, în această »Fiță comemorativă«, trece pe dinaintea ochilor sufletești a cetitorilor și ascultătorilor un număr însemnat dintre persoanele marcante, unele în viață, altele trecute la cele vecinice, persoane nouă aproape toate cunoscute și de a căror nume legate sunt multe lucruri frumoase și azi în ființă, lucrarea dlui Braniște, cetită frumos de fostul coleg al sermanului Balteș, ascultată a fost cu multă pietate de numerosul auditor. Drăgălașa Elenuța Șut a plăcut tuturor prin predarea cu multă naivitate a poeziei »La oglindă« de compatriotul seu Coșbuc. Punctul final a fost rezervat unuia din cei mai buni declamatori-dramatici ai noștri.

20 bucăți cărți și cărțicele, dăruite de Reuniune, sortate au fost între cele 111 persoane prezente, după cari presidentul Tordășianu mulțumește tuturor, declară ședința încheiată și invită la cea din Faur, care după puțină împreună va fi cu o șezătoare.

»Răduniță«.

Producție în Cojocna.

— Ianuarie c.

Abătându-mă prin Cojocna, ursita adusă cu sine se mă întăresc în credința mea, că și Românul e fecior dela roată, numai se voiască. Și faptul acesta se confirmă prin petrecerile populare, împreunate cu reprezentațiuni teatrale-declamatorice, înflorilate cu jocuri naționale și mai ales în orașelul Cojocna, unde influența ungurească covârșește frageda limbă românească, încât și doina, aceasta fiică a dorului, sficioasă se amestecă printre părechile jucătorilor. Și când pe câmpuri de acestea, impestrițate cu flori străine, culegi

câte un buchetaș, care resimte mirosul adorator al fânațelor de munte, pare că-ți mai vine să trăiești. Să auzi răsunând dulcea limbă românească de pe buzele româncuțelor, și să vezi acel legănat întrerupt în tropitul cadent al jocurilor naționale, vezi cu ochii, că Românul e credincios obiceiurilor sale. Frumoasă petrecere a avut poporul gr.-cat. al Cojocnei în 8 l. c petrecere într'adevăr populară, ceea ce este a să mulțumi zelosului dascăl Teodor Hurducaciu, pe care nu e lipsă să-l laud eu. În piesa teatrală ce s'a predat »Ileana Cosinzeana«, se renouă povestea Românului, auzită dela strămoșii sei Români, cari o aduseră pe pământul Daciei, ca să mai alinte în serile lungi de eamnă voioșii ascultători. Rolurile au fost executate cu succes. »Ileana Cosinzeana« și-a câștigat feți frumoși și printre privitori, cari abia începuseră în sala, de altcum vastă, a școlii.

În programul bogat n'a lipsit nici mătușa, care dă povață nepoatelor, cum se-și iubească biserica și școala — singură mântuitoare neamului românesc, — nici moșnegi încărungiți în experiență, dând lecții flăcăilor, cari s'au prea împretinit cu țuica, perirea Românului. Dialogele combăteau, satirizau unele datini, dar' negreșit nimereau cuiul în cap. N'a lipsit nici Țiganul, obiectul predilect al satirii populare. S'a jucat călușerul, romana, bă-tuta, țarina, roata. Animația și-a ajuns culmea, când se înșirară cu toții la »Hora Frăției«. Poporul s'a adunat numeros și nu a lipsit nici elita orașelului. Prea on. domn protopop Hătegan prin o frumoasă vorbire îi îndeamnă la iubirea școlii și bisericii, stălpurile existenței noastre naționale; le arată foloasele petrecerilor populare, îi îi îndeamnă la liriste și atențiune, ca cele ce vor auzi să se imprime în inima lor și mulțumind publicului, că s'au adunat în număr atât de frumos, deschide producțiunea Tinerii erau cu inima înduioșată de schinteia dragostii, — bătănie cu fruntea încrețită, senini la atâta veselie, — cari cu nădejde își povesteau necăsurile, rostogolind prin minte amintirile din trecut. Venitul total a fost 80 cor., din care substrăgându-se spesele au rămas 60 cor., care sumă s'a predat cassarului școlar, spre întrebuințarea ei la cele de lipsă pentru școală.

Un participant.

Faptele unui preot.

Cireșia, Nov. 1903.

(Urmare).

'L-am rugat pe dl protop să binevoiască a mijloci ca în cel mai scurt timp, și încă până a nu se îndepărta părintele Grozavescu din Cireșia, să-mi îplinească cererea și să iasă în fața locului pentru finirea cauzei și constatarea adevărului.

'Mi-a promis, s'a dus, dar' 'mi-s'a dus și preotul din Cireșia. Pe dl protop însă pe lângă toate urgitările mele, de atunci nu 'l-am văzut. Și se poate ca aceasta cauză nici nu se va mai pertracta, până deodată cu o analogă cauză a colegului meu Simion Botescu din Rusberg, care acuma de 8—9 ani așteaptă rezolvarea sa între actele Veneratului consistor. Și după-cum se poate deduce din aceasta împrejurare, de sigur o să mai aștepte încă măcar de 3-ori 8—9 ani, ear' până atunci, părintele Grozavescu — de frica consistorului — poate ride în pumni și ținându-și firea de până acuma, mai poate

să persecute după plac și pe colegii mei din Corniareva, ori din alt loc unde va fi.

După acestea trecând dela faptele mai sus descrise ale mult lăudatului părinte Ioan Grozavescu, declar, că la cas de lipsă toate le pot dovedi și documenta cu documente vrednice de credință, cari parte le am la mână, parte sânt acudate la actele de proces aflătoare la comitat, dar' mai presus de toată indoiala le documentează aceste actele de proces.

După toate acestea apoi las să judece on. public cetitor, dacă nu aș fi comis un păcat strigător la ceriu, contra dreptății, a colegilor și a neamului meu românesc, dacă lăsam și pe mai departe nedescoperite faptele acestui preot român, care până când prin foi — nu știu de cine? — este în continuu preamărit și lăudat — până atunci nu se genează a face fapte ca cele de până aci înșirate. Voiu să văz și să știe lumea, că dascălul român oricum își îplinește datorința — dacă el nu voiește a fi întru toate și prea plecată slugă a preotului acesta — onoare și respect excepțiunilor — în loc ca umăr la umăr să lucre pentru deșteptarea și luminarea poporului, — cu câtă inverșunare și nedreptate îl persecută și atacă, fie chiar și cu mijloacele cele mai păcătoase. Dar' multe aș mai pute scrie despre bravul preot al Corniareviților. Cred însă ca din cele înșirate până aci on public cetitor va vedea pe deplin, cum-că acest preot mult lăudat, cât a stat în Cireșia cum și în ce mod și-a împlinit sfânta sa chemare de preot, de povățuitor și luminător al poporului.

(Va urma).

Mihail Bobișiu,
inv. comunal.

Abonați „Foaia Poporului“.

Rugăm pe toți prietini înaintării poporului nostru, a lăși »Foaia Poporului« în cercul cunoștințelor și amicilor lor și a stărua ca ea să fie cetită și abonată tot de mai mulți. Facând aceasta, fac un bine oamenilor dela țeară, de oare-ce »Foaia Poporului« este scrisă anume pentru trebuințele poporului și luând în socoteală mărimea și cuprinsul ei bogat, este cea mai ieftină foaie românească.

Abonamentele sânt următoarele:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 4 cor.
Pe o jumătate de an 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rânduială, onorații abonați, vechi și noi, sânt rugați a băg e bine de seamă la următoarele

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Administrațiunea
»Foi Poporului«.

PARTEA ECONOMICĂ.

Modurile și uneltele pentru lucrarea pământului.

(Urmare și fine).

Cele mai lăpăte pluguri de fier în patria noastră sunt cele schimbătoare, cu cari adecă se poate ara în amândouă brazdele. Sunt pluguri și numai într'o ureche, cu cari adecă se poate ara numai într'o brazdă. Acestea se întrebuințează mai cu seamă la șes. Sunt apoi un fel de pluguri pentru mărșirea pământului, în forma mașinilor noastre de săpat, cu cari adecă se ară pe sub brazdele arate odată cu plugul ordinar. Sunt mai departe pluguri cu o brazdă, cu două și cu mai multe brazde la cari apoi se pot prinde mai multe vite, când se ară. Sunt apoi alte pluguri făcute anume pentru arăturile de desfundare, cu cari se poate ara până la genunchi de afund.

Cu plugul se poate lucra pământul mai cu spor, ca cu hârlețul și cu sapa. De aceea se și întrebuințează el în economia câmpului, unde singură puterea omului nu e de ajuns, ci se recere puterea vitelor, ear' pe șesurile mai estinse au început acum a pune se împingă chiar puterea aboului sau vaporului și a electricității.

Cu ajutorul plugului pământul se rupe în brazde, se sfirmeste și netezește ca sēmēnăturile ce le cultivăm în acela se poată afla acolo toate recerintele pentru încolțire, creștere și coacere.

După modul cum se fac arăturile de afund, așa se și împart aclea și adecă: în arături mai pe de-asupra, cam de un lat de palmă, după-cum se fac de regulă la sēmēnat; în arături mijlocii, cam de două laturi de palmă, după-cum se fac la facerea ogoarelor de toamnă și de vară și în arături afunde, cari adecă trec peste două laturi de palmă, după-cum se fac cel pentru desfundarea pământului mai îndesat.

Când s'au introdus plugurile de fier în locul celor de lemn, unii economi credeau, că după acelea va curge

numai lapte și miere, ca în Canaan. Astfel unii au tot lucrat pământul fără de a-l mai și gunoi cum se cade și când au văzut apoi, că pământul nu le mai dă roduri îmbelșugate, au aruncat vina pe plugurile cele de fier și pe Nemții, cari li-le-au adus pe capul lor. Unii ca aceia însă au uitat de proverbul bine cunoscut: »că din sacul, care tot iai și nu mai pui nimic, odată dai de fund«. Cam așa stă treaba și cu lucrarea pământului! Dacă ne mărginim a lucra toi numai o pătură subțire dela suprafața lui, aceasta se stoarce și sleiește de rodirile cele multe, și astfel va deveni din an în an tot mai puțin roditoare.

Eată pentru-ce trebuie se mai facem câte-odată toamna și arături mai afund, ca adecă pătura roditoare se devină cât se poate mai groasă.

Arăturile afunde sunt de o însemnătate deosebită pentru lucrarea pământului. Prin acelea pătura roditoare devine tot mai groasă și astfel plantele cultivate acolo, au apoi o suprafață mai mare, din care se-și poată căuta nutrețul. Rădăcinile buruienilor stricacioase se pot stîrpi prin acelea mai cu succes. Pe timp de secetă rădăcinile sēmēnăturilor pot străbate la o afunzime mai mare, ear' pe timpurile ploioase, apa de prisos se poate scurge mai ușor prin pământ. Arăturile afunde nu trebuie făcute dintr'odată, ci treptat adecă în fiecare an tot câte puțin, când adecă se face ogorul de toamna sau de vara.

Modurile cele mai însemnate pentru aratul pământului sunt următoarele: cu arătura oablă sau ordinară, după-cum se fac cu plugurile schimbătoare, cu cari se răstoarnă brazdă după brazdă într'o formă oablă; arăturile ridicate la mijloc, cari se pot face atât cu plugurile schimbătoare, cât și cu cele într'o ureche, pentru ca adecă se nu steie apa pe loc, când sunt ploi multe; arăturile săritoare, cari se fac pe unele locuri toamna în coceni, pentru a risipi mușinoaiile de pământ, adunate pe lângă rindurile de cucuruz și arăturile în cerc sau carré, cari se fac în pământurile rotunde, unde adecă se începe de o margine și se gată la mijloc.

După timpul, în care se fac arăturile se împart aceste apoi în: ogoare de toamnă, de vară, întors și sēmēnat cari fiecare trebuie se se facă la un timp anumit al anului, după-cum adecă o recere aceasta și sēmēnătura, pentru care se fac.

La arat trebuie pândit totdeauna prilejul, ca pământul se fie umed, căci la din contră nu se pot face arăturile cum se cade. Numai pământurile năsiptoase se pot ara și în stare mai uscată. Pentru sēmēnăturile de toamnă se recomandă, ca pământul se fie mai bine mai umed, decât mai uscat.

Intorsul trebuie se se facă totdeauna atunci, când ogorul este pe deplin copt, ceea-ce se poate vedea de-acolo, că plantele arate și rădăcinile acelora s'au putrezit, arătura s'a așezat și brazdele aceleia au început a crepa. Unde ne îngăduie locul, acolo e bine ca arăturile se se facă nu numai în lungul, ci și în latul.

La ogor brazdele pot se fie tăiate și mai late, dar' la întors și la sēmēnat e mai bine, ca acelea se fie tăiate mai înguste, ca adecă cu atât se se sfirmescă pământul mai bine. Brazdele tăiate cu plugul, trebuie se se așeze regulat una pe alta, ear' sub acelea și printre ele se nu prea rămână nici-odată pământul nearat. La sēmēnat, după-ce s'a isprăvit lucrul, se mai trag pe unde e de lipsă și anumite brazde în curmeziș, pentru scurgerea apei.

Precum plugul, așa și grapa, până-când a ajuns în starea ei de astăzi, a trebuit se treacă prin mai multe perioade. La început sēmēnța se astupa cu niște mărăcini, cari se trăgeau pe locul sēmēnat. Pe unde mărăcinii erau prea ușori, se mai pune pe ei și oarecare greutate, ca se-i apese mai bine la pământ.

Dela grapa de mărăcini, care și astăzi se mai întrebuințează pe unele locuri în țerile rămase înderēt cu plugăritul, economii au trecut la grapele cu colții și carēmii de lemn, ear' dela acestea la cele cu colții de fier. Astăzi sunt grape întregi de fier în formă pătrată, oblungă, de trapez, strîmbă ș. a.

VESELIA.

— Foița glumeată a »Foi Poporului«. —

Toaste scurte.

Practic, cum e americanul din fire, ține, că omul de aceea se pune la prânz — ca se mănca. La noi e chiar întors; mai cu seamă apoi la cini mari, se țin toaste lungi, de omul și uită la sfîrșit începutul toastului. Americanului nu îi plac vorbe multe și așa a ajuns tare la ei în modă, ca se se ție toaste pe cât se poate de scurte.

Mai scurte și originale toasturi, au fost fără îndoială următoarele:

La un banchet mare, se scoală un domn, bate în păhar și în liniștea sălii se aude următorul toast:

»Gentlemen, eat! (Domnilor, mâncați!)«

Și pe acest toast la întrecut un ziarist, la banchetul ziaristilor din New-York.

Se scoală anume și zice numai atât, ridicându-și păharul:

»Domnilor!«

Mai mult n'a zis, ci a făcut un gest, cu care atâta a vrut se zică, că: »D-voastră mă înțelegeți«, și goli păharul, eară după el toți ceialalți. Gtg.

Mărunțișuri.

Un recurs. La tribunal au fost osândiți bărbatul și femeia la câte 8 zile închisoare, pentru-că, de — au fluierat în biserică, cum se zice.

Președintele tribunalului întreabă pe avocatul apărător — un tinăr fercheș, cu mușteața răsucită, — că e mulțumit cu judecata, ori recurează?

— Recurez — declară avocatul.

— Dar' d-ta? întreabă președintele pe femeie.

— Eu mă alătur la dl avocat — zice femeia.

— Apoi d-ta? întreabă președintele pe bărbat.

— Hm! — grăește acesta, clătînând din cap — opt zile de aște nu-i așa mult, eu

mă mulțamesc, dar', dle president, recurez din toată puterea contra aceleia, ca femeia mea se se alătore la dl avocat, mai cu seamă până voi sta eu închis cele 8 zile.

Supă bună. Oaspele: Se-mi aduci o supă și apă.

Chelnerul: (viind cu supă și apă). Aici e dle, supă și apă cerută. Cea mai caldă e — supă!

Un voinic cu alt voinic.

Un Jidan pleca de acasă
Cu frumoasa lui caleasă,
În alt sat, la prietini buni
Ca și el, tot cu perciuni.

Pornind pe drum neumbat
Până târziu pe 'nserat,
Nimic nu 'i s'a întemplat
Ca se fie supărat.

Dar' cum drumul se cotește
Prin pădure șerpuieste

La grapa lucrul principal este acela, ca colții ei să meargă prin pământ în linii deosebite, ear' nu unul după altul.

»Plugul fără grapa, e ca moara fără apă«, după-cum se aude pe unele locuri zicându-se. Și în adevăr așa și este! Pentru-că ce s'ar alege de toată arătura și sēmēnătura, dacă nu ar fi grapele, cu cari se se poată astupa sēmēnța și se se netezească pământul arat. Chiar și arăturile acelea, unde voim a sēmēna cu mașinile de sēmēnat, pământul trebuie bine smēruntat și oblit cu grapa.

Grăpatul este de o deosebită însemnătate din mai multe puncte de vedere. Prin acela, de o parte se sdrobesc și sfirmsc brușii, de altă parte se astupă sēmēnța și se netezește locul arat. Afară de acestea grapa cu colții ei mai rupe și scoate la suprafața pământului o mulțime de buruieni și rădăcini, cari dacă nu s'ar scoate afară, s'ar prinde din nou în pământ și astfel ar putea împiedeca într'un mod vedit creșterea tinerelor plante sēmēnate acolo.

Afară de uneltele numite până aci pentru lucrarea pământului, în economiile mai mari se mai întrebuințează încă și tăvălugul, cu care se îndeasă și apasă pământul sēmēnat cu unele plante de nutreț, precum e: mēzērichea, lucerna, trifoiul, esparseta, mohorul ș. a. Tăvălugul numit este ca un sac făcut din lemn de stejar, fier sau peatră și se învârtește în jurul unei osii, ca și roata dela car. Cine a avut prilej de a umbra pe la unele economii mai mari, a putut vedea și unealta aceasta economică, introdusă numai în timpul din urmă în economia câmpului.

În rîndul uneltelor pentru lucrarea pământului, se mai poate numera și mașina pentru săpatul cucuruzului și a celorlalte plante de săpă. Aceasta mașină ușurează foarte mult lucrul economului la săpat, așa că cultura plantelor de săpă astăzi nu mai întempină atâta greutate și cheltueală ca până acum. De aceea se și cultivă acelea acum din an în an în cantități și pe estensiuni tot mai mari.

Mai înainte de asta cu 30—40 de ani, când se reîntorceau ostașii noștri

de prin taberile Nemților, Francezilor și Italianilor și ne povesteau despre cele văzute pe acolo și anume: că pe acolo se sapă cucuruzul cu mașina, se seamănă cu mașina, se seceră și îmblătește cu mașina ș. a., nouă ni-se părea, că ne spun povești. Astăzi însă am ajuns, ca să putem vedea toate acelea mașini și pe la noi, nu numai în economiile mai mari, ci chiar și în cele mai mici.

Ce va mai fi peste alți 30—40 de ani? De sigur că vor fi și mai multe unelte și mașini spornice pentru lucrarea pământului, ca câte sunt astăzi. Noi cei de astăzi să ne mulțumim de o camdată cu acestea, pe cari le avem. Pe acestea să le punem bărbătește și înțelepțește în lucrare, apoi să căutăm a mai învăța și din esperințele sau pățaniile altora, după-cum ne spune și B. Franklin: »căci cel-ce învață tot numai din esperința sau pățania sa proprie, plătește scump, adese-ori prea scump, învățătura sa«.

Acestea sînt modurile și uneltele de lipsă pentru lucrarea pământului, pe cari trebuie să le cunoască fiecare econom! Să zice și cu drept cuvânt: că un econom harnic trebuie să aibă casă și alte superedificate economice făcute din material solid, apoi vite multe și bune, pământuri, lēnațe ș. a., ear' eu mai adaug pe lângă acelea încă și aceea recerînță, că, ca să poată ajunge un econom la toate acelea, trebuie să cunoască cu dea-năntul modurile de lucrare ale pământului și să aibă cele mai bune și mai spornice unelte pentru lucrarea aceluia, fără de cari nici nu se poate numi cineva adevărat econom de pământ.

Ioan Georgescu.

Pentru comercianți.

Galantarele —

Galantar se numește fereastra sau fereștrile unei bolți înspre stradă, cari de obicei sunt de mărimea uși — dar' pot fi și mai mici — și în cari boltașul își pune spre vedere unele din cele mai alese mărfuri, cari sînt sau foarte frumoase, sau se deosebesc prin ieftinătatea lor etc. Nemțește galantarul se numește: Auslag, ungurește: kirakat,

Intre unsprezece hoți
Adă-ne banii tăi toți«.

Și Ițig a ascultat
Banii toți 'i-a numărat,
Șefului de hoți 'i-a dat
Apoi frumos 'l a rugat:

Ca să-l lase sănătos
Să plece, măcar pe jos,
Bandiții îl ascultară
Pe sluga îl deslegară.

Ițig apoi tremurând
Ca frunza de plop în vânt,
Cu caleasa lui o șterse
De nici urmă nu-'i rămase.

Și voios că a scăpat
Slugii lui 'i a cuvântat:
»Văzut Iuon, — cum tilnit
Un voinic cu alt voinic?»

Deși poțit mult necaz
Totuși io fost mai viteaz,
Chind zis: bani la mine da
Io zis lui îndată: »na!«.

T. Borza.

Prin galantare boltașii atrag asupra mărfurilor lor din boltă, luarea aminte a publicului; ele sînt un reclam viu pentru ori-ce comerciant.

De aceea vedem, că pe la orașe fiecare boltă are galantare, pline cu cele mai alese mărfuri și publicul adese-ori se grămădește în fața lor și le admiră.

Comercianții noștri dela țeară, firește, nu pot avea astfel de galantare elegante, dar' totuși aceia, cari sînt prin locuri de acele, unde se fac țerguri de țeară și de săptămână, e bine să-și taie câte o fereastră mai mare la boltă și să-și facă galantar. Prin aceasta publicul, chiar și țeranii, vor fi atrași mai mult la boltă.

În timpul de eamnă — cum e și acum — să întemplă adese-ori, că galantarul, sau mai bine zis sticla galantarului îngheață, așa că cele espuse în galantar nu se pot vedea bine sau nu se ved de loc.

Impotriva acestei lucru neplăcut sînt mai multe mijloace.

Unul din cele mai bune mijloace e glicerina. Dacă ungem pe din lăuntru sticla galantarului cu glicerina, ea nu îngheață. Glicerina, cum știm, e o fluiditate străvezie, care nu îngheață decât în cel mai mare ger și are însușirea de-a suge în sine umezeala de pe sticlă, care astfel fiind uscată, nu îngheață.

Un alt mijloc e chlorcalciul. Acesta e tare, dărăburos. Pisăm o cantitate oare-care din el și îl punem pe un tăier în galantar. El asemenea trage în sine umezeala din galantar. De odată cu chlorcalciul putem folosi și glicerina.

Al treilea mijloc este acidul sulfuric (votriol), pe care îl punem în galantar în un vas.

Acesta asemenea uscă aierul galantarului și se poate combina cu glicerina. Din acidul sulfuric (n. Schwefelsäure, u. Kénsav) e destul pe o iarnă o litră.

Prin mijloacele aceste să mai ajunge și aceea, că dacă în galantar sînt ferării, acele nu ruginesc, stând uscate.

Despre sănătate.

De Dr. J. Felix.

Om e sănătos, când este bine făcut, fără beteșug, când mintea lui este curată, nici decum întunecată, când corpul lucrează cu destoinicie și când mintea cugetă limpede. Omul este dator să-și păstreze sănătatea, fiindcă numai omul sănătos își poate împlini toate datoriile către patrie, către familie, către semenii săi: numai pe oamenii sănătoși îi binecuvîntează Dumnezeu, dându-le copii sănătoși, numai femeia sănătoasă poate să nască copii sănătoși, să-și crească ca să devie voinici, înțelepți, buni creștini și buni români. Acela, care-și strică sănătatea prin patimi, prin obiceiuri rele, prin necumpetare și desfrinare, prin ușurință și lipsă de prevedere, păcătuește îndoit, fiindcă din greșelile lui nu va suferi el singur, ci și copiii, cari moștenesc boalele părinților. Numai omul sănătos poate să fie fericit, să se bucure de toate plăcerile vieții.

Om bolnav poate să-și redobândească sănătatea, dacă se caută din vreme cu doctor, nu cu leacuri băbești, cu descânțece, cu vrăjitorii și dacă ascultă povețele medicului; omul care s'a născut slăbănog, sau care și-a perdut puterea prin boală, prin hrana

Rătăcise prin desime
Strigând mereu: »Vai de mine!«

Și eacă că se ivește
O bandă de hoți sosește,
Un șef cu zece argați
Pân' la creștet înarmați.

»Halt Jidanel! Stai în loc!
Că de nu îți tragem foc,
Nici un paș mai mult de vrei
Să mai revezi pe ai tăi.

Oprind apoi caii în loc,
Sluga sare de pe boc,
Nu doară de a se lupă
Ci gândind, că va scăpă.

Dară a fost prins și legat
Gura 'i s'a astupat,
Ca să nu poată striga
Să audă cineva.

Șeful hoților cuminte
Făr' a face vorbe multe,
Revolverul își ținteste
Cătră Ițig, și-'i vorbește.

»Ițig! Dac'ai nimerit
În acest loc potrivit,

neindestulătoare, prin munca cea grea, poate să devină ear' om sdravăn și cu putere, dacă trăiește regulat și dacă se hrănește bine.

Este mai lesne a-și păstra sănătatea, a preveni, a preîntîmpina boalele, este însă mai greu a le vindeca. Pentru-ca omul sănătos se-și poată păstra sănătatea, se rămână sănătos și pentru-ca omul slab ori bolnav, se redobîndească putere și sănătate, îi trebuie:

aer curat, lipsit de praf și de alte necurătenii;

casă sănătoasă, uscată, luminoasă, încălzită în timpul iernii și cu aer curat; vestimente, încălțăminte, așternut, potrivite;

curățenia corpului, a hainelor, așternutului, a locuinței, a împrejurimii ei;

mîncare indestulătoare și hrănitoare, nestricată, potrivită cu vîrsta și cu munca, apă curată;

muncă potrivită și odihnă după muncă;

ferire de vițuri, de obiceiuri rele, trai regulat;

ferire de amestecul cu oamenii bolnavi de boale lipicioase, cu vitele bolnave de asemenea boale

Omul își pierde sănătatea:

din neștiință, dacă n'a învățat să se ferească de tot ce poate pricinui boale;

din patimi, din obiceiuri rele, din necumpătare și lăcomie, din desfrînare, din beție;

din sărăcie, dacă n'are mijloace ca să se hrănească pe sine și pe copiii săi, cu hrană indestulătoare și potrivită, și dacă n'are hărnicia trebuincioasă, pentru-ca prin muncă înțeleaptă și prin cumpătare să iasă din sărăcie;

din ușurință și din neprevedere, dacă nu se păzește de mîncări grele, crude, stricate, de beuturi vătămătoare, de frig și de umezeală, dacă părinții nu păzesc copiii lor mici de receală, de boale molipsitoare, dacă se duc în case în care se află cineva bolnav de boale lipicioase, dacă lasă copiii lor sănătoși să se joace cu alți copii bolnavi de boale lipicioase;

din necurătenie, dacă mai ales femeile la facere și în leusie și copiii noi-născuți nu sînt îngrijiți, cu cea mai mare curățenie;

din muncă prea mare, îndelungată, nepotrivită cu puterea omului, cu vîrsta lui, fără odihna trebuincioasă.

Pămîntul cultivat se compune: din elemente (părți alcătuitoare) cari nu iau nici o parte la hrana lor; din elemente, cari slujesc la hrana lor; din elemente, cari nu pot sluji la hrană, chiar sub forma în care le aflăm, dar' cari cu timpul, prin felurite influinți, se pot transforma în elemente hrănitore. Elemente mecanice sînt numai de-a da sprijin plantei: năsip, calcar, argilă și pietriș. Elementele asimilabile sînt acele, pe cari rădăcinile plantelor le pot absorbi și cuprind cele 14 elemente, din cari se formează trupul plantelor și între acestea cele patru cari formează îngrășămîntul: azotul, acidul fosforic, potasa și varul. Astfel e humusul, amoniacul, nitratele și alte combinații minerale solubile. Elemente de rezervă sînt sfîrmături organice, combinații minerale, cari mai au nevoie de prefaceri pentru a se face nutritoare.

Chimiștii tratînd pămîntul cu acid clorhidric slab, topesc toate materiile nutritoare: prin apă regală topesc pe cele de rezervă. Dar' dacă un pămînt va cuprinde din belșug azot, acid fosforic, potasă și var, nu urmează de loc că e bogat, dacă plantele nu sînt în stare a se hrăni cu dînsule.

Numai cercarea pămîntului prin plante ne poate lumina.

Eată un exemplu: Pămîntul de pe cîmpul de cercetare dela Vincennes (Francia) cuprinde, la hectar, în pătura de pe de-asupra de 20 centimetri: 1782 chlg. de acid fosforic, 2301 chlg. de potasă, 39.365 chlg. de var și 4312 chlg. de magnezie. Patru recolte una după alta iau: 71 chlg. de acid fosforic, 116 chlg. de potasă, 68 chlg. de var și 34 chlg. de magnezie; deci o nemică, față cu cât are, și totuși, a cincea recoltă nu se mai poate produce, pămîntul e secăt! Vedem, deci că nu e destul să fie cuprinse în pămînt toate elementele, ci mai trebuie să fie sub anumite forme.

Plantele ne spun lămurit ce are și ce n'are pămîntul. Pămîntul în care grăul rodește foarte bine, dar' mazărea prost, e bogat în azot (dominanta grăului) și săracă în potasă (dominanta mazării) îi trebuie deci potasă. Dacă mazărea reușește bine, ear' grăul nu, pămîntul are potasă, dar' n'are azot, deci se-i dăm azot. Pămîntul, în care mazărea și grăul rodesc bine, dar' porumbul nu, are potasă, are azot, dar' n'are acid fosforic. Se-i dăm deci acid fosforic.

Dacă mazărea, grăul și porumbul prosperează deopotrivă, asta dovedește că are azot, acid fosforic, potasă și var. Dacă toate reușesc rău, pămîntul are lipsă de toate.

Două plante cu aceeași dominantă, dar' una cu rădăcini superficiale și alta cu rădăcini adînci, ne vor arăta dacă se află dominantă lor în sol (pătura de-asupra) sau în sub-sol (pătura de desupt) sau numai în unul. Unde grăul reușește, dar' sfecla nu, azotul se află în sol, dar' în sub-solul, nu. Unde sfecla reușește, dar' grăul nu sub-sol are azot, dar' solul nu. Unde vița reușește, avem potasă la adîncime.

Putem cunoaște ce fel e un pămînt chiar și după buruienile ce cresc pe el.

Eată cîteva exemple de felul cum se face cercarea pămîntului prin plante. Pe o fâșie de pămînt, lată de un metru, doi, sîmîmăm cîteva metri pătrați cu grău, cîteva cu mazăre, și cîteva cu cucuruz. Dacă toate aceste vor ieși prost, trebuie să dăm îngrășămînt. Dacă toate vor fi bune, pămîntul are tot ce-i trebuie. Dacă numai materii îi merge bine, pămîntul are potasă, dar' n'are azot și

acid, fosforic. Dacă reușește cucuruzul numai, pămîntul are acid fosforic, dar' n'are potasă și nici azot.

Dar' putem și mai mult: cercăm pămîntul prin ajutorul plantelor și al îngrășămîntelor. Pe o bucată punem îngrășămînt complet; pe a doua îngrășămînt mineral fără azot; pe a treia îngrășămînt azotat fără minerale. Și în sfîrșit, pe a patra, lăsăm, pămîntul în starea lui firească. Le arăm la fel și le sîmîmăm în același timp, cu același fel de sîmîmă, de pildă, cu grău. Vom vedea că pe a 2-a, unde e îngrășămîntul complet, grăul e minunat de bun. Pe a 2-a, unde n'am dat azot, dacă grăul va fi bun, avem dovadă că pămîntul are de-ajuns dela sine. Dacă va fi rar grăul, vedem că pămîntul n'are azot asimilabil. Pe a 3-a, unde am pus azot, dar' minerale nu, dacă grăul e bun, vedem că pămîntul are minerale. Dacă grăul e prost, îi lipsesc pămîntului mineralele. Bucata nr. 4, neîngrășată: dacă grăul e prost, pămîntul e secăt: dacă e bun; pămîntul e bogat și de geaba am mai dat îngrășămînt complet bucății nr. 1. Am chiețuit înzadar. Bucățile 1 și 4 se controlează una pe alta.

Plantele sînt instrumentele de analiză cele mai delicate. (Va urma).

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Aluminiu la noi. La noi pînă acum nu se fabrică aluminiu, un metal alburii, ușor și de folos, din care se fac între altele și penele de scris, folosindu-se și oțel. Acum s'a descoperit în Bhor un loc, care conține aluminiu, anume din sus de comuna Remet pe valea pârului Iad. Se spune, că acest loc e foarte bogat în aluminiu. Ar fi bine, dacă s'ar exploata aluminiul de aici, căci ar ajunge la câștig și Românii din jurul Remetului.

„Jiana“. Noua bancă românească din Petrojeni, de pe Jiuri, cu numele „Jiana“ și-a început activitatea. Capitalul social al băncii e 60 mii cor.

Așezăminte noue în 1903. În anul 1903 s'au fondat în Ungaria 41 bănci și institute de credit, cu capital social de K. 3.535,000. Casse de păstrare 23 cu capital de K. 1.885,000. Insoțiri 617. Intreprinderi industriale 37, cu capital de K. 13.335,812. Căi ferate vicinale și intreprinderi de navigațiune 3, cu capital social de K. 4.049,600. Societăți, de asigurare 3 cu capital de K. 400.000. Diverse intreprinderi 34 cu capital de K. 4.283.000. Total s'au fondat 758 intreprinderi noue (în 1902: 748) cu capital social de K. 27.488.412. Dintre cele 41 bănci noue fondate în 1903 se află numai 3 în capitală și două în Croația Slavonia; toate celelalte sînt în provincie. Dintre casele de păstrare nou fondate a fost una în B. Pesta, 14 în provincie și 8 în Croația-Slavonia. Dintre cele 617 asociațiuni de credit, 180 asociațiuni de consum și valorisare și 61 asociațiuni de lăptărie. Numărul asociațiunilor de credit fondate în 1903 în comitatele locuite de români se presintă astfel: în Sătmar 15; Maramureș 13; Torontal 10; Timiș și Caraș Severin cu câte 7; în părțile transilvănene nu s'au fondat astfel de asociațiuni aproape de loc.

Cum se cunoaștem ce-i trebuie pămîntului.

Multă vreme chimiștii n'au putut găsi pricina rodniciei pămîntului. Toate ostenele lor au rămas lung timp zadarnice. Lucrul e ușor de priceput acuma, cînd știm că substanțele (materiile) dela cari rodnicia atîrnă (azotul, acidul fosforic, potasa și varul) formează o parte neîsemnată din greutatea totală a păturai cultivate. Pătura aceasta, la un hectar, cîntărește patru milioane de chlg. și dacă dăm din cele patru materii pomenite numai $\frac{1}{200.000}$ din această greutate, rodnicia se schimbă. Cum ar putea chimiștii să fie nimerit, că rodnicia atîrnă dela această a doua sută de mie parte din pătura de analizat?

FELURIMI.

Fondatorul dinastiei Coreane. Coreanii au o legendă interesantă, despre primul lor împărat din dinastia Ni, care și azi domnește în Coreea:

Odată, când lupul era prieten cu oaia și purecii erau potcoviți cu 88 potcoave de fer, s'a întâmplat, că în țeara de peste Jalu (riul Jalu e granița între China și Coreea) se preumbla pe lângă riu o roabă de-a regelui acelei țări. Deodată se lasă un nor și după-aceasta se trage, vede roaba pe marginea riului un ou, de mărimea unui cap de om. Oul se sparge și din el iasă un băiat. Roaba îl ia în brațe și se duce cu el la regele, istorisindu-și întâmplarea miraculoasă. Regele însă, care era de o natură rea, nu îi crede și o aruncă în temniță, ear' pe băiat îl țipă la porci; acestia se vede, că erau mai cumiți ca regele, căci în loc să-l sfășie, îl grijă cu atâta gingășie, cât se poate numai aștepta dela un porc. Regele văzând aceasta, se gândi una bună și neavând fii, îl luă lângă sine, îl adoptă și îl crescă. Tinerul prin vitejia și purtarea lui deveni așa de plăcut poporului, încât regele, temându-și domnia, hotărî să-l omoare. Tinerul auzi despre omorirea lui plănuită și fugi. Ajungând la riul Jalu, slobozi o săgeată în riu, atunci se adunară o mulțime de pești așa, încât tinerul putu să treacă apa, ca pe un pod. Coreanii, cari auziseră despre el ca oameni cumiți, îl și aleseră pe loc de împărat.

SFAT.

Bureții caselor. »Activitatea« recomanda următoarele împotriva bureților de prin case: E știut, că foarte multe case sufer de boala bureților, ceea-ce strică foarte mult locuințele și nu era chip să-i stârpească. S'a aflat acum un leac foarte bun și foarte simplu: sarea. Topești sare multă în apă și cu apa asta speli bine locurile unde se fac bureți. Pe podele, unde stă și sarea poți presăra sare măcinată bine. Sarea sugerează și omoară ori-ce urmă de burete.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru biserică gr.-cat. din Comana-inf; cu prilejul Anului-Nou s'au făcut următoarele dărui:

Ioan Dragomir Conta, Avisalon Gridav, Radu Coota, Iosif Sechel și d-na ved. Maria Pop Griveanul din Comana-inf, au donat un rind de vestminte preoțești în preț 70 cor; Mai departe au contribuit Bachiza Simon Halmăgyi, Marta G. Mat Grivean, Ana G. Guvernât, Nistor Popa, Ioan Costea Catrini, I. Tănase, Liviu Popa, Nicolae Dămian Costea, Ioan G. Mitea Costea, Nicolae Simon Grivean, dl George Halmăgyi, dl Vesséhy Karoly, Aureliu Grivean, câte 2 cor.; dl Moritz Kirschfeld 60 bani; Nicolae Manea 5 cor.; Victor, Halmăgyi 4 cor.; Ignat Conta 40 bani; Achim Popa 60 bani; Ioan Costea Savoiu 40 bani; Maria Ioan Guvernât, Reveca Ioan Mat. Popa, Maria Nicolae Sechel, Grigorie Popa, Dionisie Boer. Nicolae Cociș, George Costea Ca-

trini, Ioan Cociș primar, Ana George Bozocă, Ioan Popoviciu, George Nicolae Dima Ioanovici Andreiu Popa și Aron Furtia, câte o coroană laolaltă 50 cor.

Cu suma aceasta s'au procurat un potir cu toate aparținătoarele. Primească contribuții mulțumita mea publică în numele poporului gr.-cat. din aceasta parohie și D-zeu să le de a darul și binecuvântarea sa cerească pentru aceasta faptă creștinească.

Iosif Pop,
paroch gr.-cat.

CRONICĂ.

P. S. Sa Domnul Nicolae Popoa, episcop în Caransebeș și nașul steagului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, răspunzând la depeșă de felicitare, trimisă de meseriașii români din Sibiu din prilegiul Anului-Nou, a binevoit a dărui fondului de 20 bani, creat pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare suma, de 20 cor.

Meseriașii români sibieni la Budapesta. Precum aflăm »Reuniunea sbdalilor români din Sibiu«, neputând întreprinde din cauza scurtimei timpului, călătoria proiectată la Budapesta în sărbătorile Crăciunului, hotărîre au luat a face aceasta călătorie la sărbătorile Sf. Paști, când și ziua e mai lungă și timpul de primăvară mai priincios pentru asemenea călătorii de studiu și de plăcere. Camera de comerț din Brașov a transpus Reuniunii un bilet de călătorie pentru 15 persoane cu prețul jumătate pe clasa a III-a și pune în vedere, că pentru meseriașii mai săraci, va suporta însași cealaltă jumătate a prețului de călătorie.

Între membrii Reuniunii surori din Seliște și Sebeșul-săseșc, precum ni se asigură, e viu discutată ideea călătoriei la Budapesta și după toată probabilitatea la meseriașii sibieni să vor atașa și meseriași din amintitele localități.

Băncile românești cinstite. Foile ungurești se năpustesc cu furie asupra băncilor române, cari le sânt spine în ochi. Acum însă o foaie le laudă în un fel, ca să poată arăta cât de primejdioase sânt ele pentru Unguri.

Foaia aceasta e »Pesti Hirli«, care în nrul său dela 24 Ian. c se ocupă într'un articol cu băncile românești și zice, că toate laolaltă au un capital destul de mic (vre o 50 milioane cor). Dar' totuși — zice foaia — sânt primejdioase pentru noi aceste bănci ale naționalităților. Pentru-ce?

»Pentru-că sânt cu mult mai cinstite și mai de omenie, decât băncile maghiare mai mici«.

»Pesti Hirli« învinovățește »băncile ungurești și acel patriotism fals, care le ia sub scutul său și care nu vrea să recunoască, că băncile ungurești sânt cu mult mai nevrednice de încredere și mai primejdioase, decât băncile Sașilor și ale Românilor.

N'a vorbit 9 ani. Zilele acestea a murit în Nagyida (Ungaria) un om curios. Numele lui e George Dringer, econom. El a aflat înainte cu 9 ani, că nevastă-sa îl înșală cu un altul. În mânia lui a apucat o săcură voind să crepe cu ea capul femeii, dar' îndată s'a gândit, a lăsat săcură jos și a ieșit din casă fără să grăiască un cuvânt. Din acel minut Dringer a fost mut și n'a mai vorbit cu nime nimic. Zilele trecute fiind bolnav de moarte, a venit popa să-l grijască. Bolnavul, cum văzu preotul, început a vorbi și zise:

— Aș vrea să-mi iau rămas bun dela nevasta mea.

Nevasta intra plângând:

— Dragul meu bărbat, grăi ea, ai început ear' a vorbi? D-zeu ți-a dat eară glasul!

— Te iert — grăi Dringer — dar' să știu, că eu n'am fost mut, numai cât nu'mi-a fost slobod a vorbi.

Cu aceste se întoarse spre părete și — muri.

Daruri de Crăciun. Acum cam târziu — dar' mai bine târziu, decât nici odată — ni-se scrie din Turda, că în preseara sărbătorilor Crăciunului dl Dr. Eugeniu Pătăcean, avocat, ca președinte al meseriașilor români din Turda a făcut în școala gr.-cat. un frumos pom de Crăciun, la care a participat mai toată inteligența, meseriași români și băieți de școală și meserii. Cu aceasta ocaziune s'au împărțit vestminte la 15 băieți săraci dela meserii. Vestmintele au fost cumpărate din suma dată de institutul de credit »Arieșana« și din bani colectați dela Românii din Turda.

Călător primejdios. Săptămăna trecută la stația Vișni-Volotski (Rusia) un necunoscut a dat pe tren o bute mare, adresată la Moscova. Pe drum conductorul a observat, că în vagonul de pa hete umblă cineva. A cugetat că e vr'un hoț și a închis bine ușile vagonului, ca hoțul să nu poată fugi. Presupunul hoț făcea un groaznic târboiu în vagon. La cea dintâi stație conductorul alarmă lumea și vagonul fu deschis. Și ce se vezi? Presupunul hoț era — un urs. În butea cea mare adevărat fusese ursul, care a spart butea și a ieșit în vagon. Conductorul l'a închis de nou în vagon și periculosul călător a fost dus până la Moscova, unde a fost scos cu ajutorul unor îmblânzitori de animale. Ursul a fost a unui om bogat, care a plătit paguba ce a făcut o acasta în vagon.

Canibali în Congo. Am spus de alții, că canibali se numesc aceia, cari mănca carne de om. De acestia sânt destui în Africa, pe insulele Polinesie etc. Acum doi misionari din Congo s riu, că în acest stat, care stă sub ocrotirea Be'giei, dănueste între Negri și acum canibalismul și încă cu știrea directorilor. Chiar și soldații din armată mănca carne de om și oficerii le dau pace, parte că nu cutează să-i opri, parte, că și ei s'au sălbătăcit, de când sânt în Africa.

Pichler Gyözö, deputat kossuthist și mare șovinist, a răposat săptămăna trecută în Viena, unde se dusesse să se vindece. Pichler ca tiner a fost secretarul lui Francisc Kossuth. Ales deputat, a făcut multă gălgăie în dietă. Altcum a fost un Jdov botezat.

Bombă. La ziua nașterii regelui Spaniei, care a fost săptămăna trecută, s'a aflat în palatul regal o bombă puternică de dinamit. Din norocire fitulul bombeii n'a ars decât puțin, căci de nu se stingea, întreg palatul sbura în aer.

Pentru o telegramă. În Petersburg a făcut mare surprindere dispariția unei telegrame date de însuși Țarul în cauza conflictului ruso-japonez. Telegrama însă — nu se știe cum — n'a ajuns la adresatul în Port Arthur, ci la un consul japonez, din străinătate. Prima jertfă a șterpelării telegramei e Andrewski, directorul suprem al poștei și telegrafului rusesc, pe care Țarul l'a dat afară din post, îndată-ce a aflat despre afacerea cu telegrama.

Statua Țarului eliberator. Să știe, că Bulgarii au hotărît mai de mult să ridice în Sofia o statuă a Țarului Alexandru II., care a eliberat, cu ajutorul oștirii române, Bulgaria de sub jugul turcesc. Statua e acum aproape gata și va fi desvelită în Septemvrie a. c. când se vor da mari sărbări. Statua se află pe piața din fața edificiului Sobraniei, o face sculptorul italian Zocchi. costă aproape un pătrar de milion de franci și se zice, că va fi minunată.

Sécui în America. După o statistică despre emigrările la America, în 1902 au emigrat 337 Sécui la America, ear' în cele dintâi nouă luni ale anului 1903 au emigrat deja 1015. Cei mai mulți emigranți sânt din comitatele Odorheiu, Ciuc și Treiscaune.

Husarii nemulțumiți. Husarii staționați în Cristian și Rășnov (l. Brașov) erau să facă tulburări, din cauză că trebuie să servească și în anul al patrălea. Tulburarea însă a fost sgrumată iute la început.

Mătasă pentru baluri

dela 60 cr. în sus p. metru; ultime noiități Franco și cu vama plătită, liferată în casă. Asortiment bogat de mostre cu reîntoarcerea poștei.

Henneberg,

34-30 fabricant de mătasă Zürich

Publicațiune.

Comuna Ilimbav, — pretura Nocrichiu esai er dează pe calea licitațiunii publice dreptul de cărcimărit pe anii 1904, 1905 și 1906. Licitațiunea se va ține în 24 Februarie a. e. la 10 ore a. m. în sala cea mare a comunei Nocrichiu.

Oferte în scris se primesc numai până la deshiderea licitațiunii.

Prețul strigării e 700 cor. anual, vadiul 10%.

Condițiunile de licitare se pot privi ori când în cancelaria comunei Ilimbav.

Ilimbav, în 2 Februarie 1904.

Primăria comunei:

Iosif Luca,
primariu.

Procepia Marin,
notariu.

Cereți numai

de-al lui

Selle & Kary's

cel mai bun mijloc de curățit pentru ori-ce încălțăminte fine

Galbin și negru

Cu deosebire e de recomandat pentru ghețe boxcal, oscară, chevreaux, și de lak.

Viena, XII/I. 25 1-20

De vânzare.

În comuna Tânni se ofere un rar prilej de a-și face stare prin negoț și economie indeosebi de oi, pentru acel român, care ar cumpăra următoarele realități:

I. Fondul intern, situat în mijlocul comunei, ce constă din: 1. O casă cu 4 odăi; 2. o bucătărie; 3. o cămară; 4. un grajd toate aceste din peatră și acoperite cu țiglă; 5. o șură de lemn, acoperită cu paie.

Fondului intern aparțin: o curte spațioasă și 2 grădini cu diferiți pomi nobili.

II. 40 jugere pământ, din cari 30 jug. arător, 10 jug. fânaș și vie; apoi dreptul de pădure și pășune și în fine licență deschisă pentru vânzare de benturi spirituoase.

Toate aceste realități se dau eventual și în arendă. A se adresa la

A. Pătruț,

Tânni, ultima postă Hosszuaszó (gară între Micăsasa și Blaj).

13 2-2

Magazinul de lumini și săpun

al lui

RUDOLF HENTER

Sibiiu, strada Faurilor nr. 7.

recomandă

lumini de ceară și de stearin

în orice mărime și executare, cu prețurile cele mai ieftine.

Mai departe săpun uscat de prima calitate, leșie și vinețală.

Truște de senu

23 1-3

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentru toate animalele și galilele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs.

Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela espositiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numeroase scrisori de recunoștință.

95 15-22

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Sent contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2, chlgr. 90 bani, 9 pachete 4/4, chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiiu

107 9-

intemeiată la anul 1868

în Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95.727.010 coroane. 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Miere de stup în floare delicatesă

curată, veritabilă, în sticle de $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ chlgr., chilo-gramul de miere costă 1 cor. 50 bani., 1 dosă netto $4\frac{1}{2}$ chlgr. de miere costă loco: 5 cor. 70 bani la firma:

Carol Arz, strada Cisnăniei,
și

Franz Hantschel, stupar,
strada Dumbrăvi (Jungenwald nr. 12).

Acesta din urmă expediază cu rambursă: 1 dosă de miere de $4\frac{1}{2}$ chlgr. cu 6 cor. 20 bani. 2 sticle elegante à 1 chlgr. 4 coroane; 4 sticle elegante à $\frac{1}{4}$ chlgr. 4 cor. 80 bani. 27 1—5

Francu la ori care postă. Serviciu prompt și solid.

Clavire folosite

trase de nou cu piele și restaurate, sînt de prezent de vânzare cu prețul de 180—500 cor. în salonul de clavire a lui **F. A. Kauffmann**, în Sibiu, strada Urezului nr. 11, unde se află expus spre vânzare, per 200 cor. și un excelent harmoniu folosit. 202 3—6

În Nr. 2 al „REVISTEI FOLOSITOARE”

se va începe publicarea operei

Mica garnisoană sau Scandalele din armata germană

— De locotenentul BILSE —

Locotenentul Bilse a fost condamnat la 6 luni de închisoare, fiindcă a zugrăvit vicața militară așa cum o cunoaște, ear' cartea sa a fost confiscată în Germania. Tipărită însă din nou în Austria, într-o singură lună s'au vîndut 300.000 exemplare. Această operă singură reprezintă valoarea totală abonamentului anului întreg al revistei. Nr. 2 va mai conține:

Tabla de materie a numărului 2.

Mica garnisoană sau scandalul din armata germană, de locotenentul Bilse — Causa orbirei cailor. — Durerea de măsele și vindecarea lor într'un moment. — Tenia (Panglică). — Degerături. — Pedagra. — Ingrijirea fuxiilor în timpul iernei. — Rozierii (urmare). — Furtunile tinereții (urmare). — Conservarea prin sterilizare a mustului de fructe sau struguri. — Spoitul cu var. — Oglinda stupilor. — Cum se deosebește olanda de bumbac — Cel mai bun mijloc de a face cismele impermeabile. — Cum se stîrlesc păduchi la animale. — Cum se obținuesc scoarțele cu purcei străini. — Valoarea cenușei ca îngrășămintă. — Prepararea oțetului din vin. — Grânele mucezite. — Cadavre de legume. — În contra cătrănirii pomilor fructiferi. — Ingrijirea frumuseței. — Boalele de stomac. — Diverse. — Moda.

Tabla de materii din nr. 1.

Bronșita. — Astma. — Dieta la Podagră. — Scăpare de guturaiu. — Tinctură de iod contra înțepării insectelor. — Laptele. — Rozierii. — Nu culegeți fructele prea de timpuriu. — Ingrășămintă artificială a livezilor de pomi. — Despre adăpatul vitelor. — Despre nutrețul de iarnă. — Castani sălbateci ca nutreț. — Direcția creșterii cailor. — Furtunile tinereții (roman). — În contra paraziților din grâu. — Cultivarea pomilor în ghiwece — Frunze de varză asupra laptelui. — Difteria la găini. — Cel mai timpuriu nutreț verde. — Cum trebuie nevasta să-și trateze bărbatul? — Importanța somnului. — Cel mai nou sport al damelor în Anglia. — Ce însemnează numele de „Cara-George”. — O statistică muzicală. — Șiretenia unui nebun. — Consolare religioasă în pușcărie. — Un bine-făcător. — Corpul delict. — Trenul mixt. — Causa principală. — Fără răutate. — Pensionarul. — La dantist. — Doi drept unul. — Un judecător drept. — Dorința nevinovată. — Șaradă. — Meserie grea. — Cum se facem din haine vechi lucruri folositoare.

Abonamentul pe an este 5 cor. pe $\frac{1}{2}$ an 2.50.

Editura librăriei IG. HERTZ
București.

18 2—3

Berea cetățenească de Budweisz.

Am onoare a face cunoscut p. t. public, că berea mea foarte fină a sosit proaspătă tocmai acum și se poate căpeta numai la mine.

Cu deosebită stimă

Martin Hartmann,
birtaș, Piața mare 9.

Sigură vânzare:

Fabrica de bere cetățenească, îndreptățită pentru fabricarea de bere, în Budweisz, întemeiată la 1795.

Furnisorul de curte al Majestății Sale regelui de Württemberg.

22 1—

Espediție de carne, — cârnați și cărnuri afumate.

Șuncă, tină, cu os, . per Khlg. 1.60	Cârnați de Cracovia, tăiat dur 1.40
„ rotundă fără os 1.80	„ „ „ fin 1.40
„ fără slănină 1.60	De Braunschweig 1.30
Șolduri, rotunde, fără os 1.50	Cârnați de Paris (Pariserwurst) 1.30
„ nerotunzite > slănină 1.30	„ polonezi (Polnische-wurst) 1.20
Carré, retezată 1.50	Presswurst 1.10
Carne afumată cu coaste 1.60	Cârnați cu aiu 1.40
Slănină pentru pâne, grasă 1.60	„ fără 1.40
„ în fășii, papricată 1.50	„ ardelenesti cu aiu 1.50
„ „ afumată 1.50	„ fără 1.50
Salamă I-a, ung. pro Ian. 2.50	„ de sardele 1.30
la lună 10 h pro kg urcare,	„ „ șuncă, neferți 1.80
Cârnați de vînat din carne de	„ „ limbă 1.30
șuncă per kg. 1.40	

Mai departe slănină crudă, Bauchfîlz, unsoare de porc de casă, burlinci, untură de porc, carne proaspătă de porc, tăiați totdeauna proaspet, cu prețurile de zi cele mai ieftine. Colli de postă cu rambursă; listă de prețuri la cerere.

2 5—01

Iosif Theil,

fabricant de salamă și cărnuri afumate.
Mediaș (Transilvania).

Pe sezonul

Carnevalului

imi permit cu toată stima a recomanda pentru cas de trebuință atelierul meu fotografic, care e întocmit și pentru fotografiări de seara cu lumină electrică.

Ore de fotografiare până la 7 ore seara, în cas de anunțare înainte se fac luări și după 7 ore.

Cu deosebită stimă

Wilhelm Auerlich,

Strada Cisnădiei 53.

1 5—

Telefon nr. 13.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirt rafinate, pr. 10.000 Lt. % Cor. 1.50

ff. 93% Spirt crud. „ „ „ „ „ 1.48

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră 1—

La procurarea cu rambursa de spirt sau rafinate este de dat ca arvonă pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit Cor. 1.—. 112 14—52

Anunț.

Cine are oi călbejite și doresc a le vinde să se adreseze la administrația »Foi Poporului« în scris sau verbal. 16 1-3

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și esoperează împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2%-5³/₄%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5-10 ani. La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără garanți. La dorință servim cu informațiune, rugând marcă pentru răspuns. 21 1-

„**PECUNIA**“
întreprindere de credit
Sibiu, (Nagyszeben Quergasse nr. 27).

De vânzare.

O casă în Sibiu ulița Rațelor (Entengasse nr. 13) este de vândut în condiții foarte favorabile

Mai de aproape a să informa în casă etagiul I. 17 2-2

Avis!

Un individ care au fost de vro 18 ani aplicat la lucruri notariale cu praxă, caută ocupațiune la vre-un institut românesc în patrie fie chiar și în România, pe lângă o leafă convenabilă bagatelă la început; de dorit ar voi în România, cea ce doresc, a se adresa la redacțiunea acestei foi. 12 2-3

Eftin de minune!!

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de orăvată cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constăitoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-double, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nikel; o etul de eglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbăților renumiți ai secolului trecut, 72 buc pene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

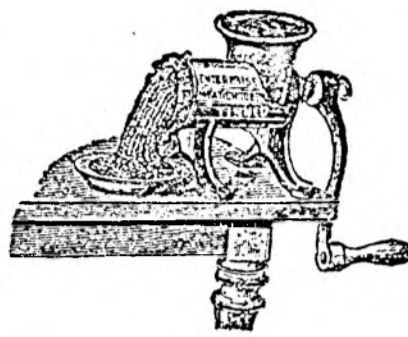
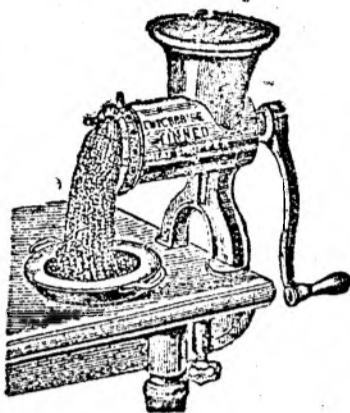
H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, să trimit numai decât îndărpt bani. 20 2-2

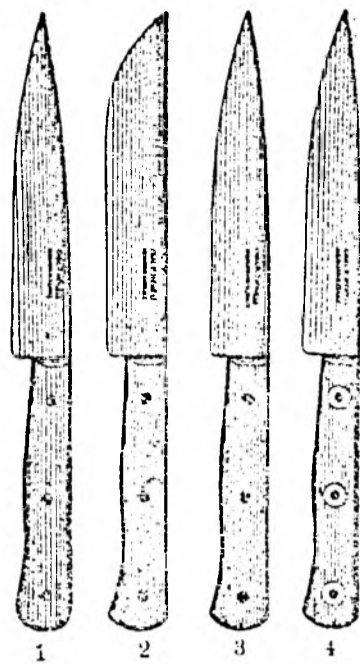
Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane.

Forma: R RR S UU Forma: SS U T
Mărimea și numirea formei:
R RR S SS U UU T cu roată de învîrtit

taie într'o minută chil.	1/2	3/4	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4	
1 buc.	Cor. 5.80	7.60	8.80	8.50	13.30	15.80	29.50
Cuțitul siugur	Cor. —.70	— .80	1.10	1.10	1.30	1.30	1.60
Discul gaurei siugur	Cor. 1.30	1.80	1.50	1.50	2.80	2.80	4.20

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21 cm.
Fig. 1 Cor.	—	— .72	— .86
Fig. 2 »	— .56	— .68	— .80
Fig. 3 »	— .56	— .68	— .80
Fig. 4 »	— .64	— .76	— .90

Firze mari cu încevoletură (folticoase) cu garanță pentru fiecare bucata.

Lungime:	4,	4 1/4,	4 1/2,	4 3/4,	5,	5 1/2,	6 urme
Lățime A.:	115,	120,	126,	130,	138,	150,	155 m/m
1 bucata Cor.	1.70,	1.90,	2.05,	2.35,	2.65,	3.25,	4.10
Lățime B.:	130,	138,	145,	150,	158,	165,	170 m/m
1 bucata Cor.	2.—,	2.20,	2.45,	2.75,	3.—	3.70,	4.60

Sape de lemn de formă deosebită, cu garanță pentru fiecare bucata. 8 4-

Carol F. Jikeli, Sibiu

la »Coasa de aur«.

În atențiune binevoitoare.

Din incidentul criselor de bere, ce amenință, ne luăm voia a face atent p. t. public și pe domni proprietari de licențe de beuturi, asupra berii noastre, premiată cu »medalia de aur« la espositia industrială din anul trecut din Sibiu, și anume:

„**Bere Transilvania**“ deschisă și neagră

aceasta din urmă a la berea de München) și

Bere bock-salvator, de grad superior

și invităm on. public a-și procura astfel de bere.

Espedarea berii noastre se face în butoaie de câte 25, 50 și 100 litre și în buteli à 2/10 și 3/10 litre, la ceea ce observăm, că berea de butelie se espedează la țeară numai în stare pasterisată, prin ceea-ce se urcă în mod însemnat durabilitatea berii și se face posibil, ca și birtașii mai mici și cumpărătorii privați să poată avea în ori-care anotimp întotdeauna bere proaspătă

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană cu vapor, de bere a

Erezilor lui Ioan Habermann.

19 2-6

Liferantul curții ces. și reg. Espositia Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghetete și papuci,

cel mai bun din lume, se svintă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infintat la anul 1832. — Depositul fabricei Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

102 17-26

Se capătă în toate locurile.